

Η «ισχύς του νόμου»

Η πληγή στο Βραχάσι του Λασιθίου κακοφορμίζει επικίνδυνα, όχι από τις κινητοποιήσεις των κατοίκων, αλλά από τις ενέργειες αυτών, που θέλουν να μεταβάλουν ένα πρόβλημα πολιτικής και θεσμικής διαφωνίας περί την Τοπική Αυτοδιοίκηση σε ζήτημα καταστολής και εισαγγελικής αεροδιότητας.

Κάποιοι θέλουν να παρουσιάσουν τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής του Βραχασίου, που θέλουν δικό τους δήμο, ως άξεστους και αντιδραστικούς, που δεν κατανοούν τις δήθεν σοφές εντολές της πολιτικής εξουσίας, η οποία έφτιαξε ένα αυτοδιοικητικό θεσμικό πλαίσιο λειψό.

Όταν οι κάτοικοι διαδήλωναν τις απόψεις τους εδώ και δύο χρόνια περίπου, με λύρες και μαντολίνα, η πολιτική ηγεσία του υπουργείου Εσωτερικών και οι τοπικοί πολιτικοί φορείς είχαν κλειστά μάτια και αυτιά.

Τώρα στέλνουν την Αστυνομία, με συλλήψεις και τρομοκρατία, να λύσει το πρόβλημα. Και, βέβαια, στην εκρηκτική κατάσταση που έχει δημιουργηθεί, η βαρετή επωδός από το δήμαρχο Νεάπολης «να εφαρμοστεί ο νόμος», θα οδηγήσει σε φαινόμενα εντελώς ανεξέλεγκτα, από τα οποία θα απουσιάζει η πολιτική και θα περισσεύει η βία.

Το Βραχάσι έχει μια υπερόψαν Ιστορία, με έντονο αυτοδιοικητικό κίνημα την περίοδο της Τουρκοκρατίας στην Κρήτη. Με μοναδική πολιτιστική κληρονομιά από τον προηγούμενο αιώνα μέχρι τη δεκαετία του '50, με έκδοση μαθητικών εφημερίδων και άλλων εντύπων, στους οποίους κάποιοι από τους «σοφούς» καταστολείς της κεντρικής και τοπικής πολιτικής εξουσίας πρέπει να εντρυφήσουν, για να διδαχτούν πολιτική γνώση και ήθος.

Π.ΓΕΩΡΓ.**Κατευόδιο**

Κηδεύτηκε προχθές ο άτυχος αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Κρήτης, **Αγγελος Κρανίδης**, που πέθανε ξαφνικά σε ηλικία 57 ετών από ανακοπή καρδιάς. Μέσα από την ανθρωπιά και την ευφυΐα του είχε αναγάγει την επιστημονική και πολιτική διαφωνία σε επικοινωνία, σε τέχνη υψηλού επιπέδου, σε συναρπαστικό πνευματικό ταξίδι, που μόνο στα φιλοσοφικά και λογοτεχνικά έργα μπορεί κάποιος να απολαύσει σήμερα.

Στο μακρινό του ταξίδι όσοι τον γνωρίσαμε, κρατάμε στη μνήμη μας αυτή την πνευματική του αύρα της διαρκούς ψυχικής ανάστασης που απλόχερα ήξερε να σκορπά.

Π.ΓΕΩΡΓ.**Σερβία - Ελλάδα**

Πώς βλέπουν οι Σέρβοι δημοκράτες τη σχέση Ελλάδας και Μιλόσεβιτς; Πώς έβλεπαν τη στάση των ελληνικών κυβερνήσεων στην κρίση της Γιουγκοσλαβίας; Ποιος ήταν ο ρόλος της ελληνικής πρεσβείας στο Βελιγράδι τα τελευταία 10 έτη; Πώς άλλαξε η ελληνική πολιτική με τον Γιώργο Παπανδρέου;

Αυτά είναι μερικά από τα ερωτήματα, στα οποία απαντούν οι Σέρβοι διανοούμενοι, δημοσιογράφοι και πολιτικοί, Ζόραν Μούτιτς, Σάσα Μίρκοβιτς, Μίλαν Προτίτς, Πέτερ Λούκοβιτς στην εκπομπή του Τάκη Μίχα αύριο στη 1 το μεσημέρι στον «Φλας 9,61». Τις δηλώσεις σχολιάζει ο Λεωνίδας Χατζηπροδρομίδης.

Χ.Ψ.**Προειδοποίηση**

Αρχαίοι απ' όσους εξελέγησαν στη σκιάδη κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας πανηγύριζαν χθες, αφού θεωρούν την εκλογή τους αυτή ως πρόκριμα για πραγματική υπουργοποίηση σε ενδεχόμενη κυβέρνηση της Ν.Δ. Γνώστης προφανώς όλων αυτών, ο **Γιάννης Βαρθολομαίου** έσπευσε χθες να τους προσγειώσει: «Δεν σημαίνει ότι ελπίδες έχουν αναλάβει κάποιον τομέα τώρα, στην αυριανή κυβέρνηση της Ν.Δ. θα είναι υπουργοί», είπε χαρακτηριστικά (στο «Φλας»). Αν και κάτι ανάλογο το έχει επισημάνει και ο ίδιος ο **Κώστας**

Καραμανλής εδώ και ημέρες, θεωρείται αμφίβολο αν κάποιοι «σκιάδεις» θα ηρεμήσουν...

Γ.ΠΑΝ.**Τρελή προσγείωση**

Πριν από περίπου σαράντα χρόνια είχε δυσφορήσει ο τότε πρόεδρος της Γαλλίας, στρατηγός Ντε Γκολ, με την απόφαση του πρώτου προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να εγκαινιάσει τις διεθνείς σχέσεις με τρίτες χώρες, ένα είδος εξωτερικής πολιτικής της τότε νεοσύστατης Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

«Θα μοιάζει με τεχνητή χώρα, που ξεπηδάει από τη φαντασία ενός τεχνοκράτη...», είχε πει ο Ντε Γκολ.

Σήμερα, όμως, όπως ακούσαμε τον πρωθυπουργό Κ. Σημίτη στο προχθεσινό συνέδριο του ΕΚΕΜ, αλλά και όλους τους άλλους πολιτικούς και διπλωμάτες, που μιλούν για το μέλλον της Ευρώπης, αυτό είναι το όνειρο και η ευχή όλων:

«Η Ευρώπη της ευημερίας, της ανάπτυξης, της συμμετοχής του πολίτη, αυτής που θα είναι ισχυρός ρυθμιστής της διεθνούς πολιτικής και οικονομικής σκηνής».

Καλά και αναγκαία όλα αυτά τα οράματα και τα μεγάλα λόγια. Αλλά, όταν κάποιος ανέφερε τα τεράστια προβλήματα και τους κινδύνους για τη διατροφή των Ευρωπαίων, ας πούμε, τότε έκαναν απότομη προσγείωση.

Ναι, παραδέχτηκε στο τέλος της ομιλίας του ο κ. Σημίτης. Οι τρελές αγγελάδες δείχνουν πόσο εύλωτοι είμαστε...

Α.Π.

Εκπληκτοί δηλώνουν στο υπουργείο Εξωτερικών από τη δήλωση του Βέλγου προεδρεύοντος του Γενικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης **Λ. Μισέλ**, ότι έχει αρχίσει να συζητείται τουρκική πρόταση για λύση συνομοσπονδίας στην Κύπρο. Κι όμως, στους διαδρόμους του νεοκλασικού της Β. Σοφίας κάποιοι επιμένουν ότι δεν πρόκειται για «βελγική γκάφα»...

Γ.Ρ.Ρ.

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΡΕΛΙΑ**

Οι αριθμοί, οι αιτίες και η θεραπεία

τίες. Και όλοι συμφωνούν ότι είναι, σε γενικές γραμμές, τρεις:

1. Ο χειρισμός του Ασφαλιστικού. Παρά την άτακτη κυβερνητική υποχώρηση, η πληγή δεν έχει ακόμη αρχίσει να επουλώνεται, καθώς η κοινή γνώμη καταλογίζει στην κυβέρνηση και στον πρωθυπουργό προσωπικά ότι προσπάθησαν να ξεπερδέψουν «στα γρήγορα» με ένα πρόβλημα που σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες η λύση του απαιτείσε διάλογο πολλών μηνών ή και ετών. Η υποψία ότι «πήγαν να μας τη φέρουν» δεν έχει υποχωρήσει και, επιπλέον, εμποδίζει πλέον την αναζήτηση οποιασδήποτε υπεύθυνης και βιώσιμης λύσης, η οποία μάλλον παραπέμπεται στο μέλλον.

2. Η κατακύβη του Χρηματιστηρίου. Η κυβέρνηση πληρώνει τώρα την υπερβολική εκμετάλλευση του χρηματιστηριακού «μπουμ» του 1999 και την ανόητη σύνδεση της πορείας των μετοχών με την πορεία της οικονομίας εν γένει. Η εξωφρενική πορεία της Σοφοκλέους το 1999 ασφαλώς δεν σημαίνει ότι η ελληνική οικονομία «πετούσε». Τα μεγάλα ήταν καλά, αλλά ο καλπασμός των μετοχών είχε άλλες αιτίες, πέραν των προσδοκιών από την ένταξη στην ΟΝΕ. Αντίστοιχα, η σημερινή καταβαράθρωση των μετοχών δεν σημαίνει ότι η οικονομία έχει καταστραφεί. Θα ήταν ανευθυνότητα να ισχυριστεί κανείς ότι, μέσα σε ένα χρόνο, συνέβησαν τόσα καλά που απεικονίζονται στο ταμπλό της Σοφοκλέους. Η πορεία της, λοιπόν, οφείλεται και σε άλλους λόγους, ένας από τους οποίους είναι το γενικότερο «κλίμα», όπως συνηθίσαμε να λέμε.

3. Η κατάσταση στο εσωτερικό της κυβέρνησης και του ΠΑΣΟΚ. Από την επομένη νύχτας των εκλογών του 2000 άρχισαν οι συζητήσεις για το πώς θα κερδίσει το ΠΑΣΟΚ τις ...επόμενες εκλογές και αν σ' αυτές θα πάει με τον κ. Σημίτη επικεφαλής. Είναι ολοφάνερο ότι ορισμένα στελέχη του κυβερνητικού κόμματος δεν έχουν χωνέψει ακόμη πώς ο κ. Σημίτης ...κατάφερε να πετύχει και δεύτερη εκλογική νίκη. Ακόμη και υπουργοί εμφανίστηκαν την επομένη των εκλογών να αμφισβητούν την πολιτική με την οποία πήγαν στις εκλογές και νίκησαν, ζητώντας «άλλη πολιτική». Το τελευταίο διάστημα α-

κόμη και κορυφαία κυβερνητικά στελέχη έκαναν κριτική στην κυβέρνηση, στην οποία μετέχουν, εμφανιζόμενα ως ουδέτεροι παρατηρητές ή σχολιαστές! Ετσι, σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, το κυβερνητικό κόμμα, αντί να αξιοποιήσει την τρίτη κατά σειράν εκλογική νίκη του (1993, 1996, 2000 και μάλιστα με άνοδο του ποσοστού, γεγονός πρωτοφανές στην ελληνική πολιτική ζωή) και να επιλύσει προβλήματα, επιδόθηκε σε μια πρωτοφανή ομφαλοσκοπηση και μελλοντολογία. Τα αποτελέσματα δεν άργησαν να φανούν.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα, ο πρωθυπουργός υποχρεώθηκε να αντιδράσει και επέλεξε να θεραπεύσει μόνο την τρίτη αιτία του κακού, δηλαδή την κατάσταση στο εσωτερικό της κυβέρνησης και του κόμματος, με την επίσημη της διεξαγωγής του συνεδρίου. Εξαρχής επισημάνθηκε ότι η επιλογή αυτή είναι ανορθόδοξη και, πάντως, δεν λύει το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η κυβέρνηση. Ή, για να είμαστε ακριβέστεροι, μεταθέτει τη λύση του για τον Οκτώβριο, αγνοώντας τις προειδοποιήσεις ότι ο χρόνος που μεσολαβεί μπορεί να αποδειχθεί καθοριστικά κρίσιμος για την αντιστροφή ή μη του πολιτικού κλίματος. Με απλά λόγια, ο κ. Σημίτης φάνηκε να δίνει μεγαλύτερη σημασία στην επιβεβαίωση του ως κομματάρχης παρά στην ενίσχυση της, απείρως σημαντικότερης, θέσης του κυβερνήτη.

Θα μπορούσε κανείς να αντιτάξει ότι οι δύο θέσεις δεν είναι καθόλου άσχετες. Είναι αυτονόητο ότι με κόμμα που αρνείται να στηρίξει (ή σε ορισμένες περιπτώσεις υπονομεύει) την κυβερνητική λειτουργία, καμία κυβέρνηση δεν μπορεί να προχωρήσει. Ομως, αυτή είναι η μια όψη του προβλήματος. Και είναι αμφίβολο αν θα έχουμε βελτίωση μετά το συνέδριο του Οκτωβρίου. Η (προσδοκώμενη) βελτίωση στη συμπεριφορά των μελών της κυβέρνησης είναι πρόβλημα που μπορεί να επιλυθεί τώρα.

Αν ο πρωθυπουργός πιστεύει ότι μεγάλο μέρος της κακοδαιμονίας οφείλεται στην υπονόμηση εκ των έδρων ή στην ανικανότητα ορισμένων προσώπων, έχει την ευχέρεια- και

την υποχρέωση- να τα αλλάξει. Τώρα και όχι μετά το συνέδριο. Η δέσμευσή του ότι ο ανασχηματισμός θα γίνει τον Οκτώβριο- πρωτοφανής στα πολιτικά χρονικά και παράλογη, διότι του δένει τα χέρια ως τότε- υπακούει σε κομματικές σκοπιμότητες. Και αυτό δεν θα ήταν απαραίτητως κακό, αν ταυτοχρόνως δεν οδηγούσε σε απραξία ή σε επιδείνωση του κλίματος ή δεν δημιουργούσε την εντύπωση ότι ο πρωθυπουργός αδυνατεί να υπερβεί τις ισορροπίες και να διορθώσει τις όποιες λαθεμένες επιλογές. Οι ισορροπίες είναι απαραίτητες σε ένα μεγάλο πολυσυλλεκτικό κόμμα όπως το ΠΑΣΟΚ, αρκεί να μην εγκλωβίζουν την κυβέρνηση. Η λογική που λέει ότι όλα θα διορθωθούν μετά το συνέδριο κρύβει ένα μεγάλο ρίσκο: Η επιδείνωση που θα επέλθει εν το μεταξύ να είναι τόσο μεγάλη, ώστε καμία εκ των υστέρων κίνηση να μην είναι ικανή να επιφέρει την αντιστροφή.

Οι δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι το προβάδισμα της Ν.Δ. δεν οφείλεται σε κάποιον «αέρα νίκης» που έχει αποκτήσει. Το αντίθετο. Γι' αυτό και οι επιτελείς της φοβούνται τυχόν απρόβλεπτη ανατροπή του, όπως έχει γίνει στο πρόσφατο παρελθόν. Το προβάδισμα της Ν.Δ. οφείλεται στην απογοήτευση σημαντικών τμημάτων ψηφοφόρων του ΠΑΣΟΚ από τις πράξεις ή τις παραλείψεις της κυβέρνησης του. Και αυτό δεν διορθώνεται με την προσφυγή στο κομματικό συνέδριο. Ηταν άλλη εποχή το 1996, όταν το τότε συνέδριο αποτέλεσε κορυφαίο πολιτικό γεγονός και ενίσχυσε καθοριστικά τον κ. Σημίτη.

Ο πρωθυπουργός έχει ακόμη δύο ευκαιρίες: Τώρα, πριν από τις διακοπές, να «φορεσκάσει» την κυβέρνηση του. Αυτό σημαίνει αλλαγές προσώπων. Και στις αρχές Σεπτεμβρίου στη Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης να προσπαθήσει να δώσει έναν αέρα αισιοδοξίας, επιλέγοντας το κατάλληλο μίγμα πολιτικών. Και τα δύο είναι επιβεβλημένα και, κατά τη γνώμη μας, επιβάλλονται.

Σε διαφορετική περίπτωση, ο κ. Σημίτης μπορεί μεν να κερδίσει τη «μάχη» του συνεδρίου, αλλά εν τω μεταξύ να έχει χάσει τον «πόλεμο»...

Karelis@enet.gr